

Hangsúlyosan mondja az ige (1. és 2. v.): „úgy, ahogyan az Úr mondta”; „abban az időben, amit Isten mondott”. Isten ígéreteket tett Ábrahámnak, és azokat pontosan be is teljesítette.

Isten a bűnös embernek teszi ígéreteit. A bűneset előtt az ember látott: látta Istent, látta mindazt, amit Isten neki adott. A bűneset után hangzik el az első ígélet „az asszony magváról, aki a kígyó fejére tapos” – a Megváltóról. Azóta „hitben járunk, nem látásban”, de csak azért járhatunk hitben, mert Isten kijelentette magát nekünk.

Ábrahám története is úgy kezdődik, hogy Isten megszólítja (12,1–3). Parancsol neki: „menj ki földedből...”, és várja, hogy Ábrahám higgyen. Eddig az emberek által épített civilizált környezet adta neki a biztonságát, az életkörülményeit. Innentől Istenre kell hagyatkoznia: hinnie kell, hogy Ő fog megadni mindent: nemcsak a mindennapi szükségleteiről fog gondoskodni, hanem meg is áldja: nagy nemzetté teszi, és „megáldja benne a föld minden nemzetségét”. A hitből való válasz: nem aggódik, hogy mi lesz vele, miből fog megélni, hanem elindul, amerre Isten mondja, és várja, hogy amit Isten ígér, azt be is fogja teljesíteni. Ez a hit tulajdonítatik neki igazságnak (15,6). „Hit által engedelmeskedett Ábrahám... és elindult, nem tudva, hova megy” (Zsid 11,8).

A „nagy nemzetté teszlek” az első ígélet, ami Izsákra vonatkozik. A „tebenned áldatnak meg a föld minden nemzetségei” pedig már Isten üdvterve: az a hit, ami Ábrahámban megvolt, és amiért Isten őt igaznak fogadta el, minket is igazzá tesz: „ha hiszünk abban, aki feltámasztotta a mi Urunkat Jézust a halálból, aki halálra adatott bűneinkért és feltámasztatott megigazulásunkért” (Róm 4,24–25).

Isten még többször is megígéri Izsák születését (15,4; 17,19; 18,10). Hogyan fogadja Ábrahám és Sára? Amikor Ábrahám először hallja, 75 éves, nem kételkedik. Később már Sárára hallgat, aki úgy gondolja: tenni kell valamit, hogy Isten beteljesítse az ígéletét. Megvan az emberi mentség is: Isten Ábrahámnak ígért utódot, de azt ekkor még nem mondta (csak később), hogy ez az utód Sárától fog születni. Megszületik Izmael, de Istennek nem ez volt a terve, nem őt akarta megáldani. És ha ezt nem is tudhatták pontosan, azt mégis meg kellett tanulniuk, hogy Istennek nem kellene a mi ötleteink ahhoz, hogy megvalósítsa, amit eltervezett. „Bizony, a ti gondolataitok nem az én gondolataim, és a ti utaitok nem az én utaim” (Ézs 55,8). És Isten türelmesen tanítja őket. Nem azért vár 13 évet (1Móz 16,16; 17,1), hogy megbüntesse Ábrahámot és Sárát. Azt akarja, hogy lássák: Izmael nem az „igazi”, nem őt fogja megáldani az Úr, és megvárja, amíg képesek lesznek arra, hogy mindenestül Tőle várják a megoldást. Hogy letegyenek minden saját ötletéről, ügyeskedésről, de ne mondjanak le arról, hogy Isten beteljesíti a szavát.

Isten újra megígéri Ábrahámnak, hogy fia lesz, mégpedig Sárától (17,16). Ábrahám nevet, úgy látszik, már nem tud hinni Istennek. De később ezt olvassuk: „mert hitében nem gyengült meg, amikor arra gondolt, hogy százesztendőssé lévén, elhalt már saját teste, és Sára méhe is elhalt. Isten ígéletében nem kételkedett hitetlenül” (Róm 4,19–20). Nevet ugyan, de Isten felel neki, és ő végül elfogadja. Sára is nevetett (18,12), de neki is meg kell látnia, hogy Isten meg tudja tenni, amit megígért.

„Aki csak hallja, nevet rajtam.” Sárán (és talán Ábrahámon is) nevetnek, de ők ezt már nem bánják. Láttak valamit Isten hatalmából, és ez az ő számukra ajándék lett. Most már még jobban ismerhetik Istent, még jobban bízhatnak benne. A próbáknak, amelyekben Isten erősíti a hitet, még nincs vége. Először Hágárt és Izmaelt kell elküldeni, „mert Izsákot fogják utódodnak nevezni” (21,12). Később azt parancsolja Isten, hogy Ábrahám áldozza fel Izsákot – tegye le az

Ő kezébe, és ne Izsák legyen az ő „egyetlene”, hanem Isten. Erre minket is meg akar tanítani. Elvehet bármit, amit adott, ami nekünk „egyetlenükké” lett. Bízunk egyedül Istenben úgy, hogy tudjuk: Ő valóban feláldozta az Ő egyetlen Fiát. Izsák a feltámadás példájává lett (Zsid 11,19) – Jézus Krisztusé, „aki feltámasztatott megigazulásunkért”.

Nemcsak Izsák példája mutat Krisztusra: „Isten minden ígéretére Őbenne van az igen és az ámen” (2Kor 1,20). A megváltással beteljesedtek az ígérek, és hittel várhatjuk azt is, ami ezután teljesedik be, mert Ő nem marad el tőlünk és nem hagy el minket (Zsid 13,5).

1Móz 32,10 (Károli) / 11 (ÚF)

Kisebb vagyok minden te jótéteményednél és minden te hűségednél, a melyeket a te szolgálóddal cselekedtél.